

Stattespørgsmaalet er et Hovedpunkt. Hovedpunktet er efter min Mening Forsvarets Fremme, hvorledes vi skulle ordne et betryggende Forsvar, og ere vi først enige om den Vej, der fører til en saadan Ordning, saa finde vi nok Maaden, hvorpaa vi skulle staffe Midlerne dertil tilveie. Det ærede Medlem, der i dette Dieblit sidder foran mig (Holstein-Ledreborg), havde Ret i, da han ved første Behandling udtalte, at Kampen ved denne Behandling vilde komme til at dreie sig om, hvorvidt vi skulle befæste Kjøbenhavn eller ikke; thi om der end ikke i Mindretallets Forslag foreligger noget Afstemningspunkt desangaaende, er det dog klart og tydeligt, at den, der stemmer for Mindretallets Forslag, maa Loyalt optage, hvad der ligger bågved det: Kjøbenhavns Befæstning fra Landstiden.

Ser jeg tilbage paa den Diskussion, som har været ført, saa er der enkelte Hovedpunkter, som man kan præcisere, med Hensyn til hvilke det kan siges, at der om dem er vundet en temmelig stor Overensstemmelse saavel hos Størstedelen af ærede Medlemmer her i Salen som ogsaa hos Befolkningen i Landet, og disse Punkter ere følgende: For det Første er man enig om, at netop fordi vi ikke ere i Stand til at forsvare hele vort Landomraade, bør vi basere vor Forsvarsplan paa den alleruheldigste Chance: at vi alene ere henviste til Forsvaret af Sjælland. Endvidere er man enig om, at hvad enten vi lægge nok saa megen Vægt paa Udviklingen af vor Hær eller af vor Flaade, saa ville vi dog aldrig være i Stand til at sikre os mod Landgange, og at det derfor er en absolut Nødvendighed for os at skabe et Sted, der kan tjene som Støtte for Forsvaret, og hvortil Hæren kan gaa tilbage for at benytte det som en sidste Reduite for Forsvaret. Endelig er man enig om, at, da i sidste Instants Hærens og Flaadens Forsvar maa flyde sammen, maa denne Reduite for Hæren ligge paa et Sted, der tillige kan være Orlogshavn, altsaa ved Havet. Jeg tror, som sagt, at ikke blot Størstedelen af ærede Medlemmer, men ogsaa Befolkningens Flertal overhovedet er enig med Hensyn til disse Punkter. Men nu kommer Uenigheden, og denne angaar dels Stedet, hvor Reduiten skal ligge, og dels Befæstningens Karakter. Hvad Beliggenheden angaar, da siger det ærede Flertal, at den kan ligge hvorformhelst, men det maa kun ikke være Kjøbenhavn, thi Kjøbenhavn „ville vi ikke befæste“, eller som det ærede Medlem, der nu sidder foran mig (Holstein-Ledreborg), sagde ved første Behandling (Afbrudelse af Holstein-Ledreborg). — Ja,

det ærede Medlem skal stadig med, altsaa — som han da udtalte: „Sag ønskes Opgivelse af Kjøbenhavns Befæstning, netop fordi jeg er enig i og føler mig tiltalt af, hvad der fra de Saglyndiges Side er fremkommet med Hensyn til Betydningen af en Reduite paa Sjælland, og det en velbefæstet Reduite.“ Da jeg ved første Behandling fik Ordet umiddelbart efter, at det ærede Medlem havde fremsat denne Anskuelse, bad jeg ham om at paavise et Sted, hvor en saadan Reduite skulde ligge, naar det ikke skulde være ved Kjøbenhavn, og det ærede Medlem svarede da: Det bliver de Herrer's Sag! Men denne Henviisning har ikke stort at betyde; thi det ærede Medlem kan ikke være uvidende om, at der er gjort Alt, hvad der paa nogen Maade kan gøres i denne Sag, og dette har ogsaa den ærede Ordfører (Bojsen) selv paa et tidligere Stadium indrømmet. Jeg skal i den Anledning tillade mig at citere en Udtalelse af den ærede Ordfører, der fremkom ved Sagens 2den Behandling i forrige Samling, og som findes i Folkethingstidenden for 1874—75, Sp. 5733. Talen var om et saadant fælles Støttepunkt for Hær og Flaade, og den ærede Ordfører (Bojsen), som ogsaa da var Ordfører for Flertallet, udtalte i denne Anledning: „Jeg skal tillige sige, at Udvalget netop med denne Tanke for Die har ladet sig det være magtpaaliggende at undersøge med den Veilebning, vi fra sagkyndige Mænds Side have kunnet faae, hvorvidt det var muligt at finde et saadant Støttepunkt for Hæren og Flaaden i Fællesskab udenfor Kjøbenhavn, idet vi fra vort Standpunkt anse det for givet, at Kjøbenhavn kunne vi ikke tilraade at vælge til et saadant Anlæg. Vi have fra sagkyndig Side faaet det bestemte Svar, at, ligesom der ikke kunde være Tale om, at Aggersøfunds Flaadestation kan faae en saadan stærkt udvidet Anvendelse“. . . — Jeg tillader mig at styde den Bemærkning ind her, at den ærede Ordfører i denne sidste Udtalelse selv giver sig Svar paa en Bemærkning, der idag kom fra ham om Aggersøfunds — „ligesaa lidt har man kunnet finde et andet Punkt paa Sjælland, der egnede sig til et saadant Anlæg. Jeg skal lade det Spørgsmaal henstaa, om dette maatte ikke vilde blive lettere, eller om der ikke skulde aabne sig en Udvei til at finde andre Punkter, naar først det Spørgsmaal var afgjort, at det ikke skulde være Kjøbenhavn.“ (Steinmer: Hør!) „Men saaledes som Sagen her foreligger, ser jeg ikke lettere, end at dette efter det Standpunkt, som Udvalgets Flertal har indtaget i denne Sag for Tiden, maa være opgivet,